

REGULERING AV FISKET ETTER REKER I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

1. SAMMENDRAG

For å redusere utkast av småreker som ikke har kommersiell verdi, foreslår Fiskeridirektøren å inkludere reker i Real Time Closure (RTC), å øke minstemålet til 7 cm, å unnta bifangst av øyepål og kolmule i rekefisket fra ilandføringsplikten og at ilandføringsplikten for reker høstet i Nordsjøen og Skagerrak skal gjelde for «*Pandalus borealis*».

Tiltakene er ledd i en forvaltningsstrategi. Strategien er vedlagt saksdokumentene.

2. BAKGRUNN

Rekefisket og forvaltningen av rekebestanden i Skagerrak og Nordsjøen har kommet i fokus etter at WWF-Sverige, etterfulgt av WWF-Norge, frarådet forbrukerne fra å velge reker høstet i disse områdene. Dette har ført til markedsproblemer i Sverige, spesielt i stockholmsområdet som representerer det viktigste rekemarkedet i Sverige. I Norge, Danmark og Sverige har fiskerne og andre relaterte parter jobbet med å få rekefisket sertifisert av MSC (Marin Stewardship Council). Dette arbeidet har stoppet opp, blant annet på grunn av rådet fra WWF.

Utkast av småreker er hovedårsaken til at rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak ikke har fått MSC-sertifisering. Problemet har ført til at rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak har vært i forvaltningens fokus den siste tiden. I 2014 og hittil i 2015 er det lagt ned betydelige ressurser på saksfeltet.

Fiskeridirektoratet har i denne prosessen, sammen med den svenske redskapsprodusenten Norden, blant annet arrangert et møte i Smøgen i Sverige sommeren 2014. Her deltok representanter fra myndigheter, forskning, redskapsprodusenter, fiskere, fiskekjøpere og miljøorganisasjoner i Norge, Danmark og Sverige. Forvaltning og andre saker knyttet til rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak ble grundig diskutert. Utkast av småreker - reker med en størrelse under kommersiell verdi - ble sett på som det største problemet og krever derfor en snarlig løsning. High grading - utkast av reker med en størrelse som normalt vil bli pillet til industriformål - ble også pekt på som en stor utfordring.

Fiskeridirektoratet har jobbet med å identifisere tiltak som kan snu den negative utviklingen og redusere problemet knyttet til utkast av småreker. Tiltakene har i første omgang handlet om redskapsutvikling gjennom teknologi og metoder som kan sortere ut småreker fra fangstene. Dette arbeidet gjøres i nært samarbeid mellom næring, forskning og forvaltning i Sverige, Danmark og Norge. Videre har gjeldende regelverk blitt utredet for å identifisere mulige regelendringer som kan bidra til å redusere utkastproblemet.

Parallelt med prosessene som er beskrevet ovenfor arbeider Norge og EU med å utvikle en forvaltningsplan for reker i Nordsjøen og Skagerrak.

Fiskeridirektøren foreslår fire reguleringsiltak. Samlet sett har forslagene til formål å styrke fiskeriets bærekraft ved å redusere problemene knyttet til utkast av småreker i Nordsjøen og Skagerrak, samtidig som det blir tatt hensyn til de praktiske utfordringene fiskeren møter ved utøvelsen av rekefisket.

3. FORSLAG TIL REGULERINGSTILTAK

Fiskeridirektøren ber om innspill til følgende reguleringsforslag:

a) Inkludere reker i Real Time Closure (RTC)

For å begrense fisket av torsk, sei, hvitling og hyse under minstemål kan Fiskeridirektoratet etter gjeldende regler forby fiske med trål og snurrevad i visse områder sør for 62°N, jf. forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 47 annet ledd. Dette er også kjent som RTC «Real Time Closure».

I rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak er det en stor risiko for at alle reker under 7 cm kastes ut. Blant annet fordi reker under denne størrelsen ikke kan bearbeides maskinelt («pillemaskin»). Forvaltningen, i samarbeid andre aktører, utfører nå forsøk med å sortere ut småreker fra fangstene. På nåværende tidspunkt har den såkalte «Trygg-risten» vist seg å være mest effektiv og rasjonell med hensyn til å oppnå ønsket resultat. Risten må imidlertid forbedres og tilpasses for optimal kommersiell bruk. Etter Fiskeridirektoratets oppfatning er ikke tiden moden for å påby bruk av slike systemer da de tekniske løsningene ikke anses å være fullgode.

På bakgrunn av det ovenstående, og med formål om å begrense fisket av reker under minstemål og dermed redusere utkast, anser Fiskeridirektoratet at RTC-systemet bør utvides til også å omfatte reker. Områder kan da stenges dersom innslaget av reker under minstemål er større enn en gitt andel. Fisket etter reker innenfor de stengte områdene bør tillates hvis fungerende sorteringssystemer er innmontert i trålen, for eksempel «Trygg-risten». Dette for å gi næringen incentiver til å fortsette utviklingen og bruken av slike selektive redskaper.

Fiskeridirektøren foreslår at RTC-regimet utvides til å omfatte reker. Det foreslås videre at fiske etter reker innenfor stengte områder bør tillates dersom fungerende sorteringssystemer er innmontert i trålen.

b) Øke gjeldende minstemål

Gjeldende minstemål for reker er 6 cm, jf. utøvelsesforskriften § 43 nr. 27.

Fiskeridirektoratet viser til, som nevnt under forslaget i bokstav a), at det er stor risiko for at alle reker under 7 cm kastes ut. Dette er derfor å betrakte som det kommersielle minstemålet.

Norge er alene om å ha 6 cm minstemål på reker. Minstemålet ble i sin tid fastsatt i forhandlinger mellom Norge og Russland uten at åpenbare biologiske eller kommersielle hensyn synes å ha blitt lagt til grunn som en del av beslutningsgrunnlaget.

Ved å øke minstemålet til 7 cm vil regelverket harmonere med det kommersielle minstemålet. Videre vil en slik økning være fordelaktig sett fra et biologisk synspunkt, fordi det nåværende minstemålet på 6 cm muligens gir hannreker en anledning til å reprodusere (om de gyter når de er et halvt år gamle), men ikke hunnreker. Dersom minstemålet heves til 7 cm så vil dette medføre at en del hunner rekker å legge ut rogn som også klekker, før de fiskes¹.

Minstemålet vil med den foreslåtte endringen kunne anvendes som stengningskriterium i RTC-regimet, og er derfor et utkastreduserende tiltak.

Fiskeridirektøren foreslår at minstemål for reker fastsettes til 7 cm. Dette minstemålet vil også fungere som et stengningskriterium i RTC-regimet.

c) Unntak for ilandføringsplikt av øyepål og kolmule

Sorteringsrist i fisket etter reker har begrensninger ved at den i liten grad sorterer ut fisk under en gitt størrelse (cirka 20 cm). For Nordsjøen og Skagerrak gjelder dette i hovedsak arter som øyepål og kolmule. Disse to artene kan i enkelte områder og perioder representere mer enn 20 % i vekt av totalfangstene tatt med rekestrål. Det er imidlertid svært små kvantum øyepål og kolmule som tas i rekestrål sammenlignet med de årlige landingene av de to artene som går til mel- og/eller oljeproduksjon.

Bifangst av øyepål og kolmule i rekefisket er tilnærmet umulig å omsette da eneste potensielle mottaker er fiskemelfabrikker. I mange tilfeller ligger disse fabrikkene langt unna steder hvor rekefangstene landes, og de produserer heller ikke så små kvanta som disse

¹ Sjøvik og Tangstad, The Norwegian Fishery for Northern Shrimp (*Pandalus Borealis*) in Skagerrak and the Norwegian deep 1970 - 2014, figur 22.

bifangstlandingene vil utgjøre. Kystvakten har frem til nå inntatt en pragmatisk holdning til håndhevelse av denne problemstillingen.

Etter havressursloven § 15 er det en klar hovedregel at all fangst av fisk skal føres i land. Prinsippet om ilandføring står sterkt, og det skal vektige grunner til for å gjøre unntak fra hovedregelen. I havressurslovens forarbeider, jf. Ot.Prp nr. 20. (2007-2008) side 91, fremkommer det imidlertid om død fisk som ikke er omsettelig at *«det bør vurderast om i kva høve det skal være tillatt å kaste ut fisk utan nokon komersiell verdi, som sjøpølse, ufisk, ulike typar bifangst i rekefisket med vidare»*.

Sett hen til situasjonen slik den er beskrevet ovenfor foreslår Fiskeridirektøren å gjøre unntak fra ilandføringsplikten for fartøy som får bifangst av øyepål og kolmule i fisket etter reker.

d) Bifangst av hvitreke

Bifangst av såkalt hvitreke (glassreke) representerer tilsvarende problem i rekefisket som innslaget av øyepål og kolmule. I Skagerrak er gjeldende regulering at ilandføringsplikten kun gjelder «*Pandalus borealis*», jf. utøvelsesforskriften § 48 andre ledd nr. 3. Dette til forskjell fra Nordsjøen der ilandføringsplikten gjelder «reke», herunder også hvitreke, jf. utøvelsesforskriften § 48 første ledd nr. 3.

For å ta hensyn til næringens utfordringer med hensyn til bifangst av hvitreke mener Fiskeridirektoratet at regelverket i Skagerrak og Nordsjøen bør harmoniseres.

Fiskeridirektøren foreslår at ilandføringsplikten i Nordsjøen og Skagerrak skal gjelde for «*Pandalus borealis*».

4. FISKERIDIREKTORATETS REKESTRATEGI

Reguleringstiltakene som er lagt frem for Reguleringsmøtet er et ledd i en strategi for bedre forvaltning av rekebestandene i Nordsjøen og Skagerrak.

Strategien er lagt ved som vedlegg til saksdokumentene.

Vedlegg: Fiskeridirektoratets strategi for bedre forvaltning av rekebestandene i Nordsjøen og Skagerrak.